

1
2
3
4
5
6
7
8
9

10 **Eheä ja monikulttuurinen**

11 **Suomi -**

12

13 **Keskustanuorten suuntaviivat**

14 **inhimilliselle ja järkevälle**

15 **maahanmuuttopolitiikalle**

16

17

18

19

20 **Hyväksytty Keskustanuorten liittokokouksessa 23.-24.10.2010 Kemijärvellä**

21

22

23

24

25

1		
2	Sisältö	
3	Johdanto	3
4	1. Kiintiöpakolaiset	5
5	2. Turvapaikanhakijat.....	6
6	3. Työperäinen maahanmuutto.....	7
7	4. Kansainväliset opiskelijat	9
8	5. Monikulttuuriset perheet	10
9	6. Uussuomalaisten kotouttaminen	11
10	7. Uussuomalaisten koulutus.....	13
11	8. Uussuomalaisten sosiaaliturva	15
12	9. Monikulttuurisuuden hyväksymisen rajat.....	16
13	Keskeiset uudistustarpeet:.....	17
14		
15		

Johdanto

Maahanmuuttopoliittinen keskustelu on Suomessa viimevuosina päätynyt järjestään olemaan hyvin mustavalkoista. Toista ääripäätä edustaa muukalaisvihamielisyyttä lähentelevät kommentit ja toisella puolella on vastaavasti ollut virallinen maahanmuuttopolitiikan linja, joka tyytyy isojen pakolaiskiintiöiden puolustamiseen. Keskustanuorten mielestä maahanmuuttopolitiikasta on tullut uusi suomettumisen ilmiö. Tabu, josta valtapuolueet eivät ole halunneet käydä avointa keskustelua. Tämän seurauksena erilaiset pienryhmittymät ovat päässeet määrittelemään näkökulman, josta maahanmuuttopolitiikassa keskustellaan

Aihetta käsittelevä keskustelu on viritetty kummalliselle epätaajuudelle, jossa puolueiden kellokkaat käyvät jatkuvasti virittämässä ääripäiden puheenvuoroja ja samaan aikaan virallinen johto pidättäytyy kommenteista tai tyytyy korkeintaan kommentoimaan, että kaikki keskustelu on tervetullutta. Kärjistyneet mielipiteet ovat johtaneet siihen, että ollakseen poliittisena päättäjänä suvaitsevainen, tulee hyväksyä kaikki mahdollinen. Kaikki muut keskustelunavaukset nimittäin leimataan välittömästi maahanmuuttokriittiseksi, joka mielikuvallisesti taas lähenee jo rasistista puheenvuoroa.

Keskustanuorilla on oltava oma selkeä ihmisyyssaatteeseen perustava maahanmuuttopoliittinen linjaus, jonka avainsanoja ovat inhimillisyys ja järkevyys. Keskustalaiset ovat myös paljon velkaa laajalle maahanmuuttajataustaiselle kannattajakunnalleen. Keskustalla oli muun muassa vuoden 2007 eduskuntavaaleissa runsaasti uussuomalaisia ehdokkaita. Keskustan tuleekin järjestää säännöllisesti uussuomalaisille suunnattuja yhteiskuntavaikuttamisen ja politiikan peruskursseja, joka antaa maahanmuuttajille valmiudet tuoda oman arvokkaan äänensä näkyviin yhteiskunnallisessa keskustelussa.

Keskusta on aikaisemminkin noussut rohkeasti puolustamaan inhimillistä ja demokraattista oikeusvaltiota. Kansalaissodan jälkeen eheytimme yhteiskuntaa maareformin avulla. Olemme aikanaan tuominneet myös Lapuan liikkeen muodostaman uhkakuvan. Samoin olemme olleet aktiivisia silloin, kun karjalaiset täytyi sodanjälkeen asuttaa muualle Suomeen. Tämän toiminnan taustalla on ollut halu liennyttää väestöryhmien välistä jännitteisyyttä, jotta ääriyhmät eivät saa toiminnalleen polttoainetta. 2010-luvulla Keskustan tehtävänä on jälleen toimia kansakuntamme eheyden vaalijana, jotta muukalaispelko ei pääse jakamaan kansainvälistyvää yhteiskuntaamme kahtia.

Maahanmuutossa ei sinänsä ole mitään uutta. Kautta aikojen suomalaisia on lähtenyt maailmalle opintojen, töiden ja rakkauden perässä. Vastaavasti Suomeen on tullut monenlaista tietoa ja taitoa muualta maailmasta. Esimerkiksi Suomen teollistuminen pohjautui ulkomailta muuttaneiden liikemiesten osaamiseen ja varallisuuteen. Maantieteellisesti Suomi on sijainnut aina kulttuurien kohtaauspaikassa idän ja lännen välissä. Tämä on tuonut oman mausteensa suomalaisuuteen.

Maahanmuuttopoliittisen keskustelun seuraaminen on viime aikoina ollut kansalaisten kannalta perin hankalaa, koska erilaiset maahanmuuttajaryhmät on julkisessa keskustelussa sulavasti niputettu samaan pakettiin. Maahanmuutosta puhuttaessa olisi kuitenkin tärkeää huomioida maahanmuuttajien olevan hyvin heterogeeninen joukko. Osa keskustelijoista on ilmeisesti aivan

1 tarkoitushakuisesti yhdistänyt pakolaiset, turvapaikanhakijat ja työperäiset maahanmuuttajat
2 samaan keskusteluun, jolloin sekasotku on valmis.
3
4 Maahanmuuton syyt vaihtelevat. Siinä missä yksi on tullut opintojen tai työn vuoksi, niin joku
5 toinen on saapunut rakkauden perässä. Jotkut taas ovat paenneet vainoa ja sotaa.
6 Maahanmuuttajat edustavat myös kulttuurillisesti hyvin värikästä kirjoa. Lisäksi
7 kiintiöpakolaisten ja turvapaikanhakijoiden välille on syytä tehdä ero, kun maahanmuutosta
8 keskustellaan. Maahanmuuttopolitiikkaa pitääkin avata ja eritellä oikealla tavalla. Ei nimittäin ole
9 olemassa mitään yhtä yksittäistä taikamutteria, jota uuteen asentoon pyöräyttämällä saataisiin
10 ratkaistua kaikki maahanmuuttoon liittyvät kulttuurien väliset törmäykset ja samalla poimittua
11 talteen työperäisen maahanmuuton hyödyt.
12
13 Keskustan eduskuntaryhmän tuoreessa maahanmuuttoasiakirjassa avataan asiantuntevasti
14 maahanmuuttoon liittyvää terminologiaa sekä tuodaan esille tilastotietoa ja muita taustafaktoja.
15 Keskustanuoret suosittelevat lämpimästi myös tähän asiakirjaan tutustumista. Se löytyy
16 osoitteesta <http://www.keskusta.fi/loader.aspx?id=02d80de8-0f0b-4314-9235-5cd84dbab8d5>.
17
18 Erilaisista taustoistaan huolimatta uussuomalaiset ovat kantasuomalaisten tavoin ihmisiä, joilla on
19 arkisia toiveita ja unelmia. Tämä jokaisen pitäisi pitää kirkkaana mielessään, kun puhuu
20 maahanmuuttopolitiikasta.
21

1. Kiintiöpakolaiset

Suomeen kiintiöpakolaisina saapuneet henkilöt on valmiiksi tunnustettu pakolaisiksi YK:n kautta. Heidän osaltaan kansainvälisen suojelun ja uudelleen sijoittamisen tarpeet ovat konkreettisia.

Tiedämme, kiintiöpakolaisten taustoista jo etukäteen kohtuullisen paljon, kuten kotimaan, iän ja olosuhteet, joiden vuoksi henkilö on joutunut pakolaiseksi. Kiintiöpakolaisten vastaanottaminen on osa kansainvälistä moraalista velvollisuuttamme. Selän kääntäminen kiintiöpakolaisille olisi rikos inhimillisyyttä vastaan.

Pakolaiskiintiö tulee säilyttää ennallaan. Kiintiöpakolaisten kotiuttamiseen tulee suunnata resursseja, jotta varmistamme sen, että kaikilla tänne saapuvilla on mahdollisuus päästä yhteiskuntamme aktiivisiksi jäseniksi. Kuntien saamaan korvauksen tasoon ja korvausajan pituuteen on syytä tehdä parannuksia, jotta korvaus vastaisi pakolaisen kotouttamisesta syntyviä todellisia kustannuksia.

Kokonaisuudessaan kansainvälisen pakolaiskeskustelun huomio tulee kääntää avun antamiseen kohdemaassa. Pakolaisuus on seurausta siitä, ettei ongelmia ole kyetty ratkaisemaan lähtömaassa, jonka seurauksena tilanne on ajautunut katastrofaaliseksi.

2. Turvapaikanhakijat

Vuonna 2009 ratkaistiin yhteensä 4335 turvapaikkahakemusta, joista oleskelulupa myönnettiin yhteensä 1373 tapauksessa.

Yksi keskeinen ongelma on siinä, että turvapaikanhakijat joutuvat Suomeen saavuttuaan kohtuuttoman pitkän prosessin eteen. Suomeen saavuttuaan henkilöllä saattaa olla edessään jopa kolmen vuoden mittainen odotus vastaanottokeskuksessa ilman kunnollista suomen kielen ja - kulttuurin opetusta.

Keskimäärin turvapaikkahakemusten käsittelyyn kuluu normaalissa menettelyssä 235 vuorokautta ja nopeutetussa menettelyssäkin 152 vuorokautta. Erityisen ruuhkauttavia ovat perhesidehakemukset, joita on parhaillaan jonossa noin 8000. Iänmäärittämisestä pitääkin säätää lailla ja lisäksi väärin tietojen antamista pitää ennaltaehkäistä siitä koituvilla vakavilla seuraamuksilla, kuten oleskeluluvan epäämisellä.

Selkeästi perusteettomat turvapaikanhakijat tulee käännättää nykyistä nopeammin Suomesta. Nykyisellään vain EU-alueelta tulevat hakijat voidaan käsitellä nopeutetusti. Norjassa on esimerkiksi toiminnassa käytäntö, jossa ilmeisen perusteettomat turvapaikanhakijat voidaan käsitellä vuorokaudessa. Tällainen mallin toteuttamiskelpoisuus pitää ottaa suomessakin harkintaan.

Turvapaikanhakijoiden sosiaaliturvan tulee noudattaa jatkossa yleiseurooppalaista tasoa ja siinä on pyrittävä siihen, että apu annettaisiin pääsääntöisesti maksusitoumuksina, jotta se kohdistuu perustarvikkeisiin. Turvapaikanhakijoiden osalta ei ole perusteltua maksaa heille toimeentulotukeen sidottua korvausta vaikkakin se on ollut 30 prosenttia yleistä toimeentulotukea alhaisempi. Maksusitoumusten lisäksi turvapaikanhakijoille voidaan maksaa pientä käyttörahaa. Tuen saamisen ehtona pitää jatkossa olla osallistuminen työ- tai opintotoimintaan. Turvapaikanhakijoille järjestettävää kotouttamiskoulutusta tosin tulee tehostaa nykyisestään, jotta edellytykset kotoutumiselle olisivat paremmat.

Ydinperheen käsitteen tulkintaa tulisi laajentaa niin, ettei enää päädytä sellaisiin inhimillisesti kohtuuttomiin ratkaisuihin, joissa esimerkiksi perheen sairaat vanhukset karkotetaan Suomesta. Lain on oltava sellainen, että se mahdollistaa maalaisjärjen käyttämisen tulkinnan yhteydessä.

Muutoksenhakua turvapaikkapäätöksistä on voitava käsitellä useammassa kuin yhdessä hallinto-oikeudessa. Valitusoikeutta korkeimpaan hallinto-oikeuteen tulee rajoittaa koskemaan vain sellaisia päätöksiä, joilla on ennakkotapauksen arvoa, jotta valituslupajärjestelmää saadaan jouhevoitettua.

3. Työperäinen maahanmuutto

Tarvitsemme Suomeen väistämättä tulevina vuosina korvaavaa työvoimaa, sillä oma väestömme ikääntyy ja eläköityy. Näin ollen Suomessa avautuu työpaikkoja monenlaiseen osaamistarpeeseen. Työperäiset maahanmuuttajat nähdään valitettavasti Suomessa yhä pitkälti työvoimareservinä, jotka toimivat väliaikaisena työvoimana, ja jotka ovat tervetulleita niin kauan kuin töitä riittää. Tällaisesta ajattelutavasta tulee päästä kokonaisvaltaiseen näkemykseen, jossa tänne saapuvat maahanmuuttajat nähdään tavallisina ihmisinä. Uussuomalaiset tulee mahdollisen täydennyskoulutuksen jälkeen pyrkiä työllistämään omaa alaa vastaavaan työhön.

Tavoitteenamme tulee olla, että työperäiset maahanmuuttajat saadaan jäämään Suomeen pysyvästi pidemmäksi aikaa, jolloin he tulevat osaksi yhteiskuntaamme. Työelämässä voi olla vain yhdet pelisäännöt, jotka ovat samat kaikille työnantajille ja työntekijöille heidän taustastaan riippumatta.

Harmaaseen talouteen ja muihin väärinkäytöksiin, joissa joko suoraan tai välillisesti hyväksikäytetään maahanmuuttajien heikkoa asemaa, on puututtava tiukasti. Laittomaan työnvälitykseen tai työehtojen noudattamatta jättämiseen syylistyminen on vakava rikos, josta pitää seurata tuntuva rangaistus.

Työperäistä maahanmuuttoa on kehitettävä, niin että myös EU:n ulkopuolelta olisi helpompi ja nopeampi mahdollisuus saapua töihin Suomeen. Tällaiset ”vapaalipulla” saapuneet maahanmuuttajat eivät kuitenkaan olisi suomalaisen sosiaaliturvan piirissä ennen kansalaisuuden saamista. Heillä olisi myös korotettu karkottamisen uhka.

Huomionarvoista on, että esimerkiksi korkeakouluopiskelijoille tehdyn tutkimuksen mukaan Afrikan maista kotoisin olevat opiskelijat kokevat suomalaisten asenteet muita ryhmiä useammin kielteisiksi ja he ovat huomattavasti muita harvemmin koulutustaan vastaavassa työssä. Tämä kielii siitä, että maassamme on paljon piilorasismia. Suomessa ja muissa länsimaissa emme osaa tai halua käyttää maahanmuuttajien kykyjä täysmääräisesti hyväksi. Koulutettu, ahkera ja hyvätapainen nuori joutuu tyytymään muita helpommin koulutusta vastaamattomaan työhön, jos ihonväri on valtaväestöstä poikkeava. Suomessa vaaditaan helposti maahanmuuttajilta myös korkeaa suomen kielen hallintaa, vaikka tätä ei tosiasiallisesti työtehtävässä vaadittaisikaan. Tarvitsemmekin Suomessa yhä asennekasvatusta, jotta opimme elämään luontevassa rinnakkainelossa muualta saapuneiden kanssa.

Yhtenä keinona uussuomalaisten tukemiseksi on anonyymien työhaun käyttöönottoaminen työhakemusten ensimmäisessä vaiheessa eli papereiden perusteella tapahtuvassa esikarsinnassa. Anonyymi työnhaku tarkoittaisi käytännössä sitä, että työhakemuspapereista ei ilmenisi hakijan ikää, sukupuolta tai etnistä taustaa. Tällöin jokaista hakijaa arvioitaisiin puhtaasti hänen hakemuksensa sekä aiemmin hankitun kokemuksen ja osaamisen perusteella. Keskustanuoret haastavat työmarkkinaosapuolet kehittämään toimivia käytäntöjä anonyymien työhaun mahdollistamiseksi.

Mahdollisuuksiensa lisäksi työperäiseen maahanmuuttoon sisältyy myös eettinen haaste.

1 Toivomuslistallamme on luonnollisesti, että maahanmuuttaja olisi hyvin koulutettu ja nuori
2 työkykyinen henkilö. Samat ominaisuudet kuuluvat myös muiden länsimaiden toivelistalle. Tämä
3 taas tarkoittaa suuressa mittakaavassa sellaista uhkakuvaa, että teollistuneet länsimaat tulevat
4 houkuttelemaan kehitysmaista kaiken sellaisen työvoiman, jotka edustavat paikallisin
5 olosuhteisiin nähden korkeaa osaamista. Houkuttelemme siis köyhien maiden tulevaisuuden
6 rakentajat paremman leivän äärelle, jolloin heidän kotimaahaan jää vain köyhä ja kouluttamaton
7 väestönosa. Tämä näkökulma on myös hyvä ottaa huomioon työperäisestä maahanmuutosta
8 keskusteltaessa. Työnantajien tulee toimia eettisesti kestävällä tavalla rekrytoidessaan työntekijöitä
9 kehitysmaista.

10

4. Kansainväliset opiskelijat

Ulkomaalaisilta tutkinto-opiskelijoilta itseltään asiaa kysyttäessä suomalaisten yliopistojen opiskeluympäristö nähdään toimivana, ja opetuksen tasoa pidetään yleisesti hyvänä. Haastavana sen sijaan pidetään sosiaalisten suhteiden solmimista suomalaisiin opiskelijoihin, sekä työllistymistä Suomessa tutkintoon valmistumisen jälkeen (Kansainväliset tutkinto-opiskelijat Suomen yliopistoissa, SYL 2008). Suomalaisten korkeakouluopiskelijoiden on varmasti helppo yhtyä tähän näkemykseen.

Vaikka suomalaiset opiskelijat omaavat aiempaa paremmat mahdollisuudet kansainväliseen vuorovaikutukseen, niin silti sosiaalisten suhteiden luominen vaihto- tai tutkinto-opiskelijoihin jää monelle suomalaiselle etäiseksi asiaksi. Myös 2. asteella tapahtuvaa kv-yhteistyötä lisättävä kaikin mahdollisin tavoin. Ulkomaalaiset opiskelijat eivät kovin helpolla pääse mukaan suomalaisten opiskelijoiden arkeen, vaan he joutuvat pysyttämään yhteiskuntamme ulkoreunalla. Monilla kansainvälisillä opiskelijoilla olisi halukkuutta saada paikallisia kavereita, mutta jostain syystä he eivät saa rakennettua luottamuksellista kontaktia paikallisten kanssa tai ainakin siihen menee runsaasti aikaa. Ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden kotouttamiseen tuleekin rakentaa nykyistä toimivampia käytäntöjä, joissa yksittäiset opiskelijat ja opiskelijoiden harrastejärjestöt otetaan mukaan monipuoliseen yhteystyöhön ulkomaisten opiskelijoiden kanssa. Erityisesti korkeakoulujen opiskelijakuntien roolia ulkomaisten opiskelijoiden integroitumisessa suomalaiseen yhteiskuntaan tulee lisätä.

Suomen kielen puutteellinen osaaminen on yksi keskeisimpiä syitä sille, miksi ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat eivät kunnolla onnistu kotoutumaan ja luomaan sosiaalisia kontakteja. Luonnollisesti kielitaidolla on erittäin iso merkitys myös työllistymismahdollisuuksiin. Nykyistä useammalla muualta tulleella opiskelijalla olisi varmasti halukkuutta jäädä Suomeen työskentelemään valmistumisen jälkeen, mutta puutteellinen kielitaito estää työpaikan saamisen. Korkeakoulujen tuleekin huolehtia siitä, että kaikille ulkomaisille tutkinto-opiskelijoille tarjotaan riittävästi suomen kielen ja kulttuurin opintoja, jotta heillä olisi edellytykset integroitua yhteiskuntaamme. Halukkailla tulee olla mahdollisuus alkeiden lisäksi opiskella suomea niin pitkälle, että taidolla saa valmiudet omalla alalla työskentelemiseen. Ulkomaalaisille tutkinto-opiskelijoille tulee myös järjestää mahdollisuus työharjoitteluun jo opintojen aikana, jotta he pääsevät mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tutustumaan suomalaiseen työkulttuuriin.

5. Monikulttuuriset perheet

Suomi kansainvälistyessä myös perheet kansainvälistyvät. Yhä suuremmassa osassa perheitä monikulttuurisuus on läsnä jokapäiväisessä arjessa. Maahanmuutto ja vieraaseen kulttuuriin kotoutuminen synnyttävät kulttuurisokkeja, jotka voivat pitkittyessään johtaa pysyvään vieraantuneisuuteen.

Aikuisten käydessä omia kotoutumisen prosessejaan, huomio ja energia voi siirtyä vanhemmuudesta muualle. Aikuisilla ei yksinkertaisesti aina riitä voimavaroja olla vanhempi lapsilleen. Kotoutumisen vaikeutta ja vanhemmuuden haasteita saattaa lisätä myös työttömyys, sillä uussuomalaisten henkilöiden työttömyys on merkittävästi korkeampaa kuin kantaväestöllä.

Onnistuneella vuorovaikutuksella taataan kunnioitus uussuomalaisten kulttuurien erityispiirteitä kohtaan. Samalla kyetään sitouttamaan maahanmuuttajat osaksi suomalaista toimintakulttuuria, perinnettä ja normistoa. Suomessa ei pidä hyväksyä sellaisia uskonnollisia tai kulttuuriin liittyviä käytäntöjä, jotka rikkovat perus- ja ihmisoikeuksiamme. Esimerkiksi sosiaalityöntekijöitä tulee kouluttaa tunnistamaan tällaiset tilanteet. Suomalaista elämänmuotoa on kuitenkin vaikea sisäistää ja sopeutua siihen, jos kukaan ei vaivaudu kertomaan siitä ja opastamaan arjen pelisääntöjä. Valistustyö puolin ja toisin ei tässäkään tapauksessa mene koskaan hukkaan.

Toisaalta on hyvä huomata, että suomalaisella kulttuurilla olisi paljon myös opittavaa maahanmuuttajilta. Parhaimmillaan uussuomalaisten läheinen ja tiivis perheyhteisö ja kulttuurin sisäinen yhteisöllisyys tuovat turvallisuutta muuttuneissa ulkoisissa olosuhteissa ja lisäävät varmasti perheiden hyvinvointia.

Kahden kulttuurin perheissä haasteita voivat tuoda vanhempien erilaiset näkemykset lastenkasvatuksesta. Kahden kulttuurin lapsi saattaa joutua kulttuurien väliseen taistelukenttään, jossa molemmat vanhemmat haluaisivat kasvattaa lapsensa omaan kulttuuriinsa ja sen arvoihin. Myös toisen polven maahanmuuttajat joutuvat painimaan kulttuuristen ristiriitojen keskellä, kun viestit heidän kotoaan ja muualta yhteiskunnasta ovat toisistaan poikkeavat. Parhaimmillaan kahden tai useamman kulttuurin kohdatessa voi kuitenkin syntyä uusi, kolmas kulttuuri. Tämä edellyttää, että yhteiskunta tukee monikulttuurisia perheitä ja toisen polven maahanmuuttajia, jotta he saavat valmiudet kulttuuriensa yhdistämiseen siten, että erilaisia kulttuureja sovitetaan yhteen neuvotteluiden ja keskusteluiden avulla. Tällöin kulttuuriset, kielelliset, uskonnolliset ja kasvatukselliset erimielisyydet hälvenevät.

6. Uussuomalaisen kotouttaminen

Suomessa osataan hyvin ennustaa etukäteen, että minkä verran otamme kiintiöpakolaisia. Kiintiöpakolaisille tuleekin jo etukäteen pohtia kotouttamissuunnitelma. Siinä vaiheessa, kun pakolainen saapuu Suomeen, pitäisi jo olla selvillä esimerkiksi mihin koulutukseen tulija voi päästä. Luonnollisesti kotouttamissuunnitelmaa tulee myöhemmin päivittää yhdessä pakolaisen itsensä kanssa, mutta jonkinlainen karkea suunnitelma on oltava valmiina jo silloin kuin henkilö saapuu maahan.

Kiintiöpakolaisilla voi olla taustallaan hyvin raskaita inhimillisiä kokemuksia. Tämän vuoksi olisi keskeistä, että heille turvataan pehmeä laskeutuminen suomalaiseen yhteiskuntaan. Pelkkä asunnon järjestäminen ei riitä, vaan kiintiöpakolaisia tulee aktiivisesti auttaa pääsemään sisälle normaaliin elämänrytmiin. Kiintiöpakolaisten tilannetta on säännöllisesti seurattava koulutusten jälkeenkin. Tarvittaessa heitä on ohjattava ja neuvottava jatkokoulutuksen tai autettava työnhaussa siihen saakka kunnes he saavat jälleen otteen elämästään.

Turvapaikanhakijoiden kanssa tulee niin ikään käydä läpi henkilökohtainen kotoutumissuunnitelma, jossa hahmotellaan turvapaikanhakijan tulevaisuuden kuvaa. Heitä on esimerkiksi opastettava koulutusmahdollisuuksien äärelle, joko kokonaan uuteen ammattiin tai sitten räätälöityyn koulutukseen, jossa maahanmuuttaja voi päivittää aiemmin hankkimansa osaamisen vastaamaan Suomen vaatimuksia. Vaihtoehtoisena polkuna voi luonnollisesti olla myös suora työelämään siirtyminen. Nyt ollaan kaukana tällaisesta unelmatilanteesta, joka olisi ehdottomasti sekä turvapaikanhakijan itsensä että suomalaisen yhteiskunnan edun mukaista. Tällä hetkellä Suomessa on paljon maahanmuuttajia, jotka ovat ennättäneet asua Suomessa jo vuosikausia ja ovat edelleen ilman suomen kielen perusteita ja koulutuspaikkaa tai ovat saaneet sen vasta aivan hiljattain.

Turvapaikan hakijoilla on oleskeluluvan saamisen jälkeen edessä vielä haastava urakka ennen yhteiskuntaan sisälle pääsemistä, sillä tässä vaiheessa tulokas siirretään johonkin satunnaiseen kuntaan, joka on sitoutunut vastaanottamaan turvapaikanhakijoita. Maahanmuuttaja joutuu aloittamaan elämänsä täysin alusta tietämättä uudesta kotipaikastaan ja sen kulttuurista yhtiään mitään. On sanomattakin selvää, että edessä pitkä ja kivikkoinen taival, jota ei ainakaan edistä syrjäytyminen muusta yhteiskunnasta.

Sosiaalityöntekijöille on myös kiinnitettävä erityistä huomiota maahanmuuttajaperheiden äiteihin, jotka helposti eristäytyvät. Yhteiskunnan eri tahojen ei pidä järjestää vain maahanmuuttajien omia keskinäisiä kokoontumisen muotoja, vaan kannustaa vuorovaikutukseen kantaväestön kanssa.

Kaikille maahanmuuttajille tulee tarjota riittävästi laadukasta kieli- ja kulttuurikoulutusta. Maahanmuuttajien kotouttamiseksi pitää kehittää tukihenkilötoimintaa. Paikallisiin tutustuminen ja sitä kautta kulttuurin ja paikallisten tapojen oppiminen on varsinkin vastamuuttaneille vaikeaa. Tämä johtaa usein maahanmuuttajien syrjäytymiseen yhteiskunnasta.

Maahanmuuttajien tukihenkilönä toimiminen tarkoittaisi sitä, että esimerkiksi suomalainen henkilö tai perhe sitoutuisi auttamaan maahanmuuttajaperheen sopeutumista Suomeen.

1 Tukihenkilötoiminta auttaisi tulijoita oppimaan ja ymmärtämään uutta ympäristöään.
2 Tukihenkilöiden koordinaattoreina ja kouluttajina voisivat toimia kunnat tai kolmannen sektorin
3 paikalliset toimijat. Läheltä johdettuna toiminnassa voitaisiin ottaa huomioon yksittäiset ihmiset ja
4 perheet. Toimintaan sitoutuneille kantasuomalaisille voitaisiin maksaa pientä korvausta
5 panoksestaan, aivan kuten esimerkiksi vapaapalokuntatoiminnassakin.

6

7. Uussuomalaisten koulutus

On järjetöntä, etteivät turvapaikanhakijat voi opiskella suomen kieltä tai toista kotimaista kieltä, suomalaisen kulttuurin tuntemusta ja suomalaisen yhteiskunnan perussääntöjä odottaessaan päätöstä oleskeluluvasta. Yleensä juuri ne henkilöt, jotka joutuvat odottamaan päätöstä kaikista pisimpään, ovat lopulta niitä, jotka saavat myönteisen oleskelulupapäätöksen. Heille tulee ehdottomasti jo vastaanottokeskuksessa opettaa mahdollisimman paljon suomalaisesta yhteiskunnasta ja näin antaa hyvät eväät täällä pärjäämiseen.

Monikulttuurisia lapsia kohtaavat monenlaiset haasteet, joita ei ole yhden kulttuurin lapsilla. Koulun ja päivähoiton yhteistyö kodin kanssa on monesti käytännön kielisivistäkin monimutkaista ja puolin ja toisin ennakkoluuloista. Tämän vuoksi myös uussuomalaisten lasten ja nuorten vanhempien kielitaitoa tulee kohentaa. Lapset myös kohtaavat erilaisen taustansa vuoksi kouluissa ennakkoluuloisuutta, valitettavasti myös opettajien taholta. Jotta suomalaisten ennakkoluuloja saadaan ravisteltua, tulee peruskoulujen opetussuunnitelmaan sisällyttää opintoja eri kulttuureista.

Koulutusmahdollisuuksien näennäisestä tasa-arvosta huolimatta maahanmuuttajanuorten koulutustaso jää valtaväestöä alhaisemmaksi ja monelta maahanmuuttajalta jää jopa toisen asteen koulutus suorittamatta, vaikka se on nykyajan työelämässä lähestulkoon välttämättömyys. Jos Suomi päästää jo varsin nuorina syrjäytymään merkittävän joukon asukkaitaan, tämän hintaa tullaan maksamaan tulevana vuosina monessa eri muodossa. Uussuomalaisille nuorille on kohdistettava riittävä määrä sellaisia tukitoimenpiteitä, joilla heille saadaan turvattua valmiudet osallistua täysipainoisesti yhteiskuntaamme ja jotka tasaavat väestöryhmien koulutuseroja.

Keskustan vanhana periaatteena on ollut, ettei saa olla niin matalaa torppaa, jotta siitä ei voisi ponnistaa koulutuksen avulla eteenpäin. Nyt tämä periaate on laajennettava myös maahanmuuttajaperheiden asuttamiin kaupunkikoteihin, sillä koulutus on edelleenkin keskeisessä roolissa estämässä syrjäytymistä muusta yhteiskunnasta.

Yhteiskunnan vakauden kannalta on aivan keskeistä, että kaikki väestöryhmät ovat suunnilleen samalla viivalla. Humanitaarisista syistä muuttavien ensimmäisen polven maahanmuuttajien osaaminen voi jäädä koulutustasoltaan muuta väestöä alhaisemmaksi. Tämä on vielä hyväksyttävää, kun ottaa huomioon heidän lähtötasonsa ja alkuperäisen kotimaan poikkeukselliset olosuhteet. Toisen sukupolven maahanmuuttajien kohdalla osaamiskuilu muuhun väestöön verrattuna pitää kuitenkin kuroutua merkittävästi umpeen. Yksiselitteisenä tavoitteena tulee olla, että viimeistään kolmannen sukupolven maahanmuuttajien kohdalla koulutustaso tulee vastaamaan valtakunnallista keskiarvoa.

Opettajien koulutuksessa tulee sisällyttää vielä nykyistäkin vahvemmin taitoja kohdata erilaisten kulttuurien edustajia. Sama tarve koskee myös muuta kasvatusalaa sekä sosiaali- ja terveydenhuoltoa, joissa erityisesti maahanmuuttajaperheiden kulttuurierot näyttäytyvät haasteellisina.

Opettajien lisäksi erityishuomiota on kiinnitettävä opinto-ohjaajiin. Kaikille monikulttuuristen

1 nuorten parissa toimiville opinto-ohjaajille tulisi tarjota täsmäkoulutusta uussuomalaisten nuorten
2 kohtaamiseen, jotta heitä osataan rohkaista ja kannustaa opinnoissa eteenpäin. Uussuomalaisille
3 ohjauksella on vielä normaaliakin suurempi merkitys, sillä näillä nuorilla ei välttämättä ole kotona
4 mahdollisuutta saada ohjausta ja apua suomalaiseen koulutusjärjestelmään.
5
6
7

8. Uussuomalaisten sosiaaliturva

Nykyisellään maanmuuttajille kuuluvat samat etuudet kuin muillekin Suomessa pysyvästi asuville tai Suomessa työskenteleville. Turvapaikanhakijoiden toimeentulotuki voi olla enintään 70 prosenttia yleisestä toimeentulotuen perusosasta, sillä he saavat osan tuesta vastaanottopalveluina.

Maahanmuuttajien sosiaalipolitiikassa on huomioitava yhdenvertaisuus, mutta samalla on puututtava epäkohtiin. Turvapaikan hakijoiden ja kiintiöpakolaisten sosiaalietuudet on pääsääntöisesti annettava maksumääräyksinä ja vastaanottopalveluina. Tämän lisäksi he voisivat saada pientä käyttörahaa.

Sellaisilla EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta saapuneilla työperäisillä maahanmuuttajilla, jotka ovat saapuneet Suomeen helpotetun ja nopeutetun maahanmuuttoprosessin kautta ns. "vapaalipulla", ei ole oikeutta suomalaisen sosiaaliturvan ennen kansalaisuuden saamista.

Suomea uhkaa jo nyt joistakin Euroopan maista tuttu ja pelottava tulevaisuudenkuva, jossa uussuomalaiset pääsevät tekemään vain sellaisia töitä, mitä kantasuomalaiset eivät enää suostu tekemään. Tällainen tulevaisuudenkuva, jossa maahanmuuttajat luokitellaan b-luokan kansalaisiksi ja jotka on eritetty omille asuinalueilleen, josta käsin he palvelevat muuta väestöä, ei käy Keskustanuorille.

Uussuomalaisten kotouttamisessa on ehdottomasti huomioitava myös kaikki asuntopolitiikan keinot. Kuntaliiton tilastojen mukaan 45 prosenttia Suomessa asuvista ulkomaalaisista asuu pääkaupunkiseudulla. Sellainen kehityskulku on pysäytettävä, että maahanmuuttajien asutus keskittyy muutamien isojen kaupunkien tiettyihin kaupunginosiin. Riski ghettoutumiseen on todellinen ja sen sosiaaliset seuraukset ovat mittavat, kuten olemme saaneet huomata esimerkiksi joistakin Keski-Euroopan suurkaupungeista. Suomalaisen yhteiskunnan eheyden yksi vahvuuksia on ollut siinä, että kaikenlaisia ihmisiä asuu tasaisesti eri puolilla Suomea. Hyväosaisten, keskiluokan ja sosiaalisissa vaikeuksissa olevien välille ei pidä tulevaisuudessakaan rakentaa raja-aitoja.

9. Monikulttuurisuuden hyväksymisen rajat

Maahanmuuttopoliittisen keskustelun yhteydessä tulee myös käydä arvokeskustelua monikulttuurisuuden hyväksymien rajoista. Meidän on Suomessa tehtävä selkeitä linjauksia siitä, että mikä on uskonnollisuuden ja oman kulttuurin harjoittamisen nimissä sallittua ja mikä ei. Tähän keskusteluun kuuluu olennaisena osana sen pohtiminen, että miten pitkälle hyväksymme sen, että ihminen luopuu omasta vapaudestaan kulttuurinsa tai uskontonsa vaikutuksen vuoksi.

Sallitaanko Burkhan käyttäminen? Voiko Suomeen rakentaa minareetteja? Onko poikien ympärileikkaus hyväksyttävää? Mitä tarkoitetaan sillä, kun kerrotaan, että maassa tulee elää maan tavalla? Miten monikulttuurisuus suhteutuu Keskustalaiseen ihmisyyteen ja edistyksellisyyteen?

Yleisluonteisesti Keskustanuorten vastauksena näihin kysymyksiin voidaan todeta, että Suomessa ei pidä hyväksyä sellaisia uskonnollisia tai kulttuuriin liittyviä käytäntöjä, jotka rikkovat perus- ja ihmisoikeuksiamme. Muutoin jokaisella on oikeus vaalia oman kulttuurinsa erityispiirteitä.

Kulttuurien välisien vuoropuhelun ja keskinäisen yhteisymmärryksen edistämiseksi kouluissa tulee oman uskonnon opettamisen lisäksi opettaa kaikille yhteisiä kursseja maailmanuskunnoista. Näillä kursseilla oppilaille on tarjottava mahdollisuus myös eettisten kysymysten yhteiseen pohdintaan.

Kaikkien uskontokuntien opettajien osalta ei tähänkään mennessä ole ollut mahdollista rekrytoida suomalaisen koulutusjärjestelmän läpikäyneitä opettajia, jonka seurauksena eri uskontokuntien opetuksen laadun valvonta on ollut vaikeaa. Tästä johtuen Suomessa opetus päätettäisiin säilyttää uskontokuntakohtaisena, niin tällöin suomessa tulee kouluttaa opettajia, jotka osaavat opettaa eri uskontoja suomalaisen opetussuunnitelman mukaisesti.

Uskontokuntien ja monikulttuurisuuden opetus vahvistaisi tietämystä ja ymmärrystä muiden kulttuureiden tavoista ja käytännöistä. Lisäksi se voisi vahvistaa erilaisia kulttuureja edustavien identiteettiä. Aitoa monikulttuurisuutta ei ole se, että kaikki kulttuurit sulautuvat yhdeksi mosaiikiksi. Kaikkien suomessa asuvien tarvitse oppia elämään kantasuomalaisen tapojen mukaisesti, vaan erilaiset vivahteet ovat sallittuja ja jopa toivottavia. Voimme varmasti oppia toinen toisiltamme uusia hyviä käytäntöjä ja tapoja. Aitoa monikulttuurisuutta on useiden elinvoimaisten kulttuurien reilu ja rehti keskinäinen vuoropuhelu. Meidän täytyy oppia ymmärtämään ja kunnioittamaan toinen toisiamme.

Keskeiset uudistustarpeet:

- Keskustan tehtävänä on toimia kansakuntamme eheyden vaalijana, jotta muukalaispelko ei pääse jakamaan kansainvälistyvää yhteiskuntaamme kahtia.
- Kiintiöpakolaisten määrää voidaan alentaa maltillisesti, jotta voimme perusteellisesti kotouttaa kaikki tänne saapuvat.
- Turvapaikanhakijoiden sosiaaliturvan tulee noudattaa jatkossa yleiseurooppalaista tasoa ja turvapaikanhakijoiden on voitava aloittaa suomen kielen, tai toisen kotimaisen kielen sekä suomalaisen yhteiskuntaan perehdyttävät opinnot jo odottaessaan päätöstä oleskeluluvasta.
- Työperäiset maahanmuuttajat on nähtävä kokonaisvaltaisina ihmisinä, ei työvoimareservinä.
- EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta saapuville työperäisille maahanmuuttajille on luotava helpotettu ja nopeutettu ”vapaalippujärjestelmä” maahan saapumiseen.
- Kansainvälisille tutkinto-opiskelijoille tulee taata mahdollisuus suomen kielen, tai toisen kotimaisen kielen sekä -kulttuurin opintoihin.
- Taataan kunnioitus uussuomalaisten kulttuurien erityispiirteitä kohtaan ja samalla sitoutetaan maahanmuuttajat osaksi suomalaista toimintakulttuuria, perinnettä ja normistoa.
- Kiintiöpakolaisille laaditaan jo etukäteen kotouttamissuunnitelma ja turvapaikanhakijoille ennen oleskeluluvan myöntämistä.
- Käynnistetään maahanmuuttajien tukihenkilötoiminta.
- Uussuomalaisia nuorten koulutustasoa nostetaan kohti valtakunnallista keskiarvoa
- Turvapaikanhakijoiden ja kiintiöpakolaisten sosiaaliturva annetaan pääsääntöisesti maksusitoumuksina.
- Asuntopolitiikalla estetään uussuomalaisten eristäytyminen muusta yhteiskunnasta
- Käynnistetään arvokeskustelu siitä, että missä menee monikulttuurisuuden hyväksymisen rajat.
- Suomenkielen opiskelua tulee tukea ulkomaalaisille opiskelijoille jottei heidän mahdollisuutensa oppia kieltä jää pelkkiin alkeisiin.